

Sarajevo, 17.06.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.06.2019.- 14.06.2019.

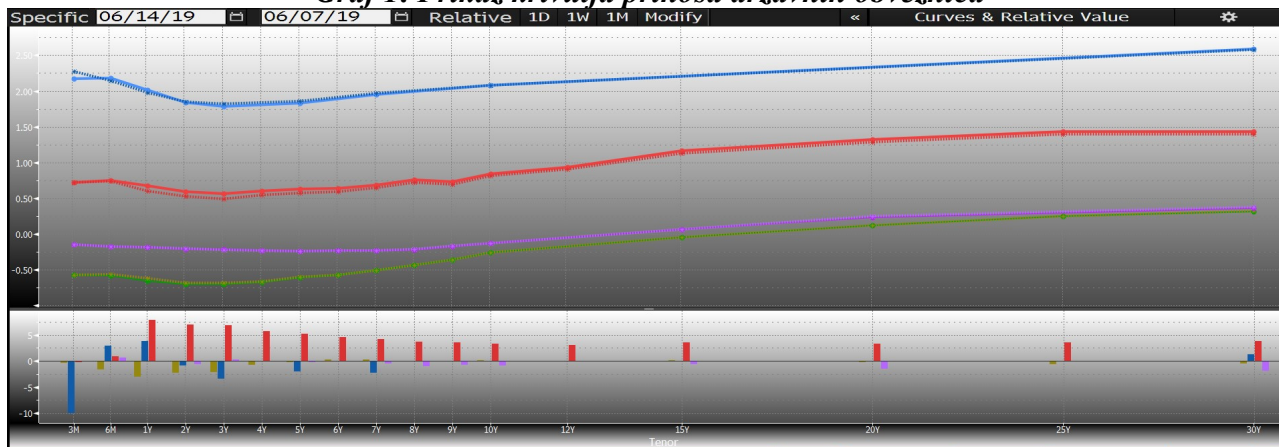
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	7.6.19	-	14.6.19		7.6.19	-	14.6.19		7.6.19	-	14.6.19		7.6.19	-	14.6.19	
2 godine	-0,67	-	-0,69	↘	1,85	-	1,84	↘	0,53	-	0,61	↗	-0,20	-	-0,20	→
5 godina	-0,60	-	-0,60	→	1,85	-	1,83	↘	0,58	-	0,64	↗	-0,23	-	-0,23	→
10 godina	-0,26	-	-0,26	→	2,08	-	2,08	→	0,81	-	0,85	↗	-0,12	-	-0,13	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	7.6.19	-	14.6.19	
3 mjeseca	-0,485	-	-0,493	↘
6 mjeseci	-0,563	-	-0,579	↘
1 godina	-0,607	-	-0,632	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.06.2019. godine (pune linije) i 07.06.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su, nakon višednevnog pada, tokom trgovanja u ponedjeljak zabilježili rast između 1 i 5 baznih poena (najveći rast zabilježen kod desetogodišnjih obveznica). Uticaj na rast prinosa imale su pozitivne vijesti u vezi s trgovinskim odnosima SAD i Meksika. Ipak, već narednog dana prinosi su ponovo bilježili pad, a ovaj trend je nastavljen do kraja sedmice, jednim dijelom zbog trgovinskih odnosa između SAD i Kine, a drugim dijelom zbog već sada drugog napada na tankere koji se desio krajem sedmice u Perzijskom zaljevu, za šta su SAD optužile Iran, što je povećalo neizvjesnosti oko njihovih odnosa. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi kraćeg roka dospeljeća su smanjeni za oko 2 bazna poena, dok prinosi obveznica srednjeg i dužeg roka dospeljeća nisu bitnije promijenjeni. Prinosi italijanskih obveznica, kao i u prethodnom periodu, bilježili su volatilna kretanja u skladu s vijestima koje se tiču prekoračenja EU pravila o visini duga Italije. Na sedmičnom nivou prinosi kraćeg roka dospeljeća su povećani za 3 bazna poena, dok su prinosi obveznica dužeg dospeljeća smanjeni za 1 bazni poen. Polovinom protekle sedmice se pojavila vijest da se Italija nada da će uspjeti da odgodi odluku EU o potencijalnoj odluci otvaranja disciplinskog postupka nakon ljeta. S druge strane, objavljena

je informacija da je zamjenik premijera Italije Salvini ostao ustrajan u naporima uvođenja jedinstvene poreske stope u kombinaciji sa smanjenjem poreza u budžetu za 2020. godinu, s ciljem ubrzanja privrednog rasta, a sličan stav iznio je i njegov kolega Di Maio. Istovremeno, EU zvaničnici su upozorili Vladu Italije da samo verbalno osiguranje više nije dovoljno kako bi se izbjeglo pokretanje procedure prekomjernog deficita.

Prema nepotvrđenim informacijama izvora bliskih ECB-u, smanjenje referentne kamatne stope je čvrsto „u igri“ ukoliko privreda regije stagnira, nakon rasta od 0,4% zabilježenog u prvom kvartalu. Takođe, Bloomberg je objavio da je osoblje ECB zabrinuto da inflatorna očekivanja postaju „neusidrena“, navodeći izgleda potrošačkih cijena, koje su smanjene na rekordno niske nivoe ove sedmice, uprkos tome što je ECB produžila očekivano trajanje kamatnih stopa na trenutnim nivoima, te se obavezala da učini više ukoliko bude potrebno. Veći broj članova UV ECB je ukazao na zabrinutost oko uticaja globalnog trgovinskog rata i na spremnost ECB da upotrijebi bilo koji od instrumenta da ubrza povjerenje i privredni rast regije. Rehn, koji je ujedno i potencijalni nasljednik aktuelnog predsjednika ECB, je dodao da ne postoje „tabu“ teme i da pored smanjenja kamatnih stopa ili dodatnih kupovina obveznica, dodatne izmjene smjernica o budućim kretanjima kamatnih stopa i uvođenje više nivoa kamatnih stopa na depozite banaka su, takođe, nešto što se može razmatrati. Negativna kamatna stopa na depozite banaka ECB je prema predsjedniku ECB Draghiju do sada imala neutralan uticaj na profitabilnost banaka. On je dodao da se uticaj ovih kamatnih stopa mijenja tokom vremena, tako da će ECB nastaviti da prati profitabilnost banaka, što je protumačeno na način da određena kompenzacija prema bankama, u smislu povoljnijih kamatnih stopa, nije u potpunosti isključena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	APR	-0,6%	-0,4%	-0,7%
2.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	APR	-0,5%	-1,5%	-1,6%
3.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	APR	-	6,5%	-1,0%
4.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	APR	-	-0,2%	-3,8%
5.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	APR	-	-0,7%	1,3%
6.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	JUN	2,5	-3,3	5,3
7.	Stopa inflacije – Njemačka	MAJ	1,3%	1,3%	2,1%
8.	Stopa inflacije – Francuska	MAJ	1,1%	1,1%	1,5%
9.	Stopa inflacije – Holandija	MAJ	2,6%	2,3%	3,0%
10.	Stopa inflacije – Španija	MAJ	0,9%	0,9%	1,6%
11.	Stopa inflacije – Italija	MAJ	0,9%	0,9%	1,1%
12.	Stopa inflacije – Irska	MAJ	-	1,0%	1,7%
13.	Ukupan broj zaposlenih – Francuska (kvartalno)	I kvartal	0,2%	0,4%	0,3%
14.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	I kvartal	10,4%	10,4%	10,6%
15.	Stopa nezaposlenosti – Grčka (kvartalno)	I kvartal	-	19,2%	18,7%

SAD

Tokom protekle sedmice predsjednik SAD Trump izjavio je da će suspendovati odluku o uvođenju carina Meksiku od 5% na neodređeno vrijeme, s obzirom na to da je postignut dogovor, te da se Meksiko obavezao na uvođenje dodatnih mjera za sprečavanje ilegalne imigracije. Pored odluke vezane za Meksiko, predsjednik Trump je izjavio i kako vjeruje da će SAD i Kina postići trgovinski sporazum kako bi se spriječila dalja devalvacija CNY te da vjeruje da će biti održan bilateralni sastanak sa predsjednikom Kine na Samitu lidera zemalja članica G20 u Osaki krajem ovog mjeseca. Trump je naglasio da će dodatne carine na kinesku robu u vrijednosti od oko 300 milijardi USD biti uvedene ukoliko se predsjednik Kine ne pojavi na sastanku.

Mogućnost pogoršanja odnosa između SAD i Irana nakon prošlosedmičnih napada u Perzijskom zaljevu, uticala je na dalji pad prinosa američkih obveznica.

Prema rezultatima Bloombergovog istraživanja, ekonomisti su smanjili prognoze stope rasta GDP-a u SAD za tekuću godinu na 2,5% s prethodno prognoziranih 2,6%, dok se za 2020. i 2021. godinu prognozira stopa rasta od 1,8% (prethodno prognozirano 1,9% za obje godine). Prognozirana stopa

inflacije za tekuću i narednu godinu je ostala nepromijenjena i iznosi 1,9% i 2,1%, respektivno. Takođe, revidirana su očekivanja da će Fed smanjiti referentnu kamatnu stopu u prvom kvartalu naredne godine, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 30%. Ipak, pojedini ispitanici očekuju da bi ovo smanjenje moglo uslijediti u trećem kvartalu ove godine.

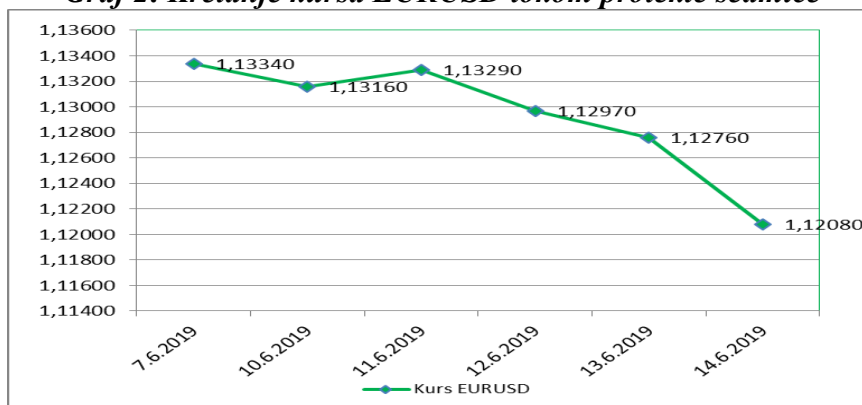
Krajem sedmice Kina je saopštila da će povećati antidamping carine na određene proizvode od čelika, tube i cijevi, koje se koriste u komunalnim preduzećima, a koji se uvoze iz EU i SAD. Ove carine postavljene su na nivo između 57,9% do 147,8% prema kompanijama iz SAD i EU, a efektivne su od 14. juna, saopšteno je iz Ministarstva trgovine Kine. Nove carine su za deset puta veće u odnosu na prethodne stope 13%-14,1% koje su uvedene 2014. godine a koje su istekle 10. maja.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Povjerenje malog biznisa NFIB	MAJ	102,0	105,0	103,5
2.	Indeks cijena na malo (G/G)	MAJ	1,9%	1,8%	2,0%
3.	Indeks uvoznih cijena (G/G)	MAJ	-1,2%	-1,5%	-0,3%
4.	Indeks izvoznih cijena (G/G)	MAJ	-	-0,7%	0,2%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. jun	215.000	222.000	219.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	1. jun	1.660.000	1.695.000	1.693.000
7.	Maloprodaja (M/M)	MAJ	0,6%	0,5%	0,3%
8.	Industrijska proizvodnja (M/M)	MAJ	0,2%	0,4%	-0,4%
9.	Povjerenje potrošača, Univerzitet iz Mičigena (prelim.)	JUN	98,0	97,9	100,00

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1334 na nivo od 1,1208.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije je tokom aprila zabilježila kontrakciju od 0,4%, dok je u martu kontrakcija iznosila 0,1%. Kontrakcija zabilježena u aprilu je najdublja od marta 2016. godine. Prema očekivanjima NIESR ekonomija bi tokom drugog kvartala mogla zabilježiti kontrakciju od 0,2%, čime bi bio prekinut šestogodišnji kvartalni rast.

Finansijska tržišta smatraju da je vjerovatnije da će BoE prije smanjiti nego povećati referentnu kamatnu stopu u narednoj godini, uzimajući u obzir rizike mogućeg neurednog Brexita 31. oktobra ove godine, kao i zbog uticaja usporenja globalne ekonomije. Viceguverner BoE Broadbent je izjavio da i dalje ostaje pri stavu s početka maja u kojem je istakao da se ekonomija razvija u skladu s projekcijama, te bi referentna kamatna stopa vjerovatno mogla da raste nešto više u odnosu na nivo na kojem je bila kriva prinosa u momentu predviđanja. Broadbent je istakao da nije pretjerano zabrinut oko toga što se tržište ne slaže s očekivanjima BoE, s obzirom na duboku neizvjesnost oko Brexita koja bi značajno mogla da promijeni očekivanja. S druge strane, član MPC BoE Vlieghe je nešto opreznijeg stava, te je istakao da su

ekonomski podaci razočaravajući u odnosu na početak maja, dok su i globalni rizici ekonomskog usporjenja, kao i rizici u zemlji, intenzivirani.

Tokom protekle sedmice održano je unutarstranačko glasanje za kandidata budućeg premijera Velike Britanije. Johnson, koji se obavezao da će provesti Brexit do 31. oktobra tekuće godine, je dobio najveću podršku od strane zakonodavaca Konzervativne partije.

Trgovina GBP je snažno smanjena od marta kada je Velika Britanija odložila Brexit, dok je ukupan promet u maju skoro za desetinu manji u odnosu na isti period prethodne godine, a trenutna aktivnost na tržištu fjučersa najniža od 2016. godine. Prosječan dnevni promet GBP je smanjen na 249,5 milijardi USD u maju, što je najniži podatak u 2019. godini, pokazali su podaci koje je prikupio CLS, glavni trgovac na deviznom tržištu vrijednom 5,1 bilion USD dnevno. Tržište fjučersa je smanjeno pod uticajima političke neizvjesnosti oko Brexita koji je planiran za 31. oktobar, ali i zbog izbora novog premijera. Prema podacima CME, jedne od najvećih svjetskih berzi, prosječan dnevni volumen trgovine fjučersima na GBPUSD je smanjen za skoro 18% u maju u odnosu na isti period prethodne godine. Prosječna trgovina koja je u aprilu zabilježena, bila je najniža od augusta 2016. godine.

Investitori su zabrinuti da bi nasljednik premijerke May mogao voditi Veliku Britaniju u Brexit bez sporazuma, te su ujedno zabrinuti zbog toga što je malo vremena ostalo da se ponovo pregovara o sporazumu o povlačenju koji je ranije ponudila premijerka May.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G)	APR	0,9%	-1,0%	1,3%
2.	Prerađivački sektor (G/G)	APR	2,0%	-0,8%	2,6%
3.	Građevinski sektor (G/G)	APR	3,3%	2,4%	3,2%
4.	GDP (M/M)	APR	-0,1%	-0,4%	-0,1%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	APR	-13,000	-12,113	-15,430
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAJ	-	23.200	19.100
7.	Prosječne sedmične zarade, bez bonusa	APR	3,2%	3,4%	3,3%
8.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	APR	3,8%	3,8%	3,8%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,88984 na nivo od 0,89039 dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2737 na nivo od 1,2589.

JAPAN

Prinosi na japanske obveznice nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodnu sedmicu. Objavljeni podaci za prvi kvartal su ukazali na ubrzan rast japanske privrede u odnosu na kraj 2018. godine, te podržavaju stav Vlade Japana da privreda pokazuje otpornost, uprkos usporavanju globalne potražnje i jačanju trgovinskih tenzija, i sugerišu da su planovi povećanja poreza na promet u oktobru i dalje validni. Ubrzo nakon toga Vlada Japana je objavila da namjerava povećati porez na promet u oktobru, kako je i planirano, te je spremna poduzeti korake fleksibilne monetarne politike u slučaju materijalizacije rizika za privredu. Takođe, navedeno je da će Vlada učiniti dostupnim sve „alate politike“ kako bi pomogla Japanu u održavanju trenda privrednog oporavka.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ još više stimulisati monetarnu politiku ukoliko se izgubi zamah prema ciljanom nivou inflacije, te je naveo četiri opcije monetarne politike: dalje smanjenje referentne kamatne stope ispod nivoa od -0,1%, smanjenje ciljanog nivoa prinosa na desetogodišnje obveznice, povećanje monetarne baze, te povećanje kupovina aktive. U srijedu se održava sjednica BoJ na kojoj se, prema anketi Reutersa, očekuje da će trenutna monetarna politika biti zadržana, iako određeni broj ispitanih ekonomista vjeruje da će naredni korak BoJ biti povećanje stimulativnih mjera, a kao osnovni razlog tome navode očekivanu aprecijaciju JPY zbog smanjenja kamatnih stopa Fedu.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japanu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – (kvartalno) final. I kvartal	0,6%	0,6%	0,5%
2.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) APR	5,0	-98,2	700,1
3.	Tekući račun (u milijardama JPY) APR	1.514,5	1.707,4	2.847,9
4.	Monetarni agregat M2 (G/G) MAJ	2,5%	2,7%	2,5%
5.	Monetarni agregat M3 (G/G) MAJ	2,2%	2,3%	2,2%
6.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) prelim. MAJ	-	-27,3%	-33,4%
7.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G) APR	-5,3%	2,5%	-0,7%
8.	Proizvođačke cijene (G/G) MAJ	0,7%	0,7%	1,3%
9.	Industrijska proizvodnja (G/G) APR	-	-1,1%	-4,3%

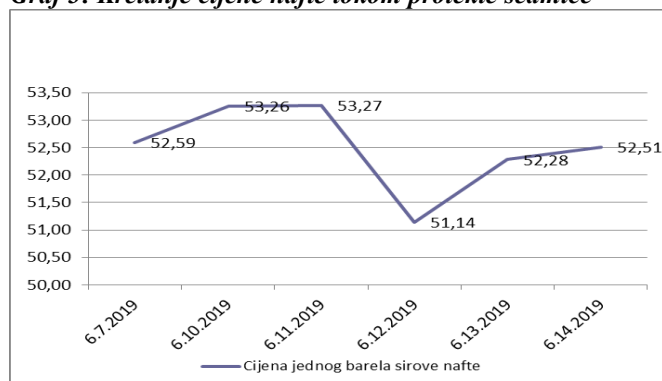
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 122,62 na nivo od 121,69. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 108,19 na nivo od 108,56.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,59 USD (46,57 EUR). Početkom sedmice ministar finansija Rusije Siluanov je izjavio da smatra da bi cijena nafte mogla biti pod značajnim pritiscima smanjenja, ukoliko se OPEC i saradnici ne dogovore oko produženja smanjenja obima ponude. Prema njegovom mišljenju, ukoliko se ovaj sporazum ne postigne cijena nafte bi se mogla smanjiti ispod 40 USD po barelu ili čak na 30 USD po barelu. Ipak, ministar energije Saudijske Arabije Suhail Al Mazrouei izjavio je da su OPEC i saradnici veoma blizu postizanja sporazuma kojim bi se produžilo smanjenje ponude nafte s obzirom na to da se tržište i dalje suočava s visokim zaliham ovog energenta, što je uticalo na blagi rast cijene nafte do sredine sedmice. Nešto izraženiji pad cijene nafte zabilježen je na zatvaranju tržišta u srijedu, kada su objavljene vijesti da su zalihe ovog energenta u SAD povećane za 2,21 milion barela na sedmičnom nivou, dok se očekivalo da će doći do smanjenja zaliha za 1 milion barela. Međutim, već narednog dana, nakon što su ponovo napadnuta dva tankera, cijena nafte je zabilježila rast. Misija Irana pri UN je kategorično odbila tvrdnje SAD da je ova zemlja odgovorna za ovaj incident. Ranije je državni sekretar SAD Pompeo izjavio da su ove procjene utemeljene na dostupnim podacima, oružju koje je korišteno, kao i nivou stručnosti koja je bila potrebna da se ova operacija izvede.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,51 USD (46,85 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.340,86 USD (1.183,04 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je smanjena nakon što je postignut sporazum između SAD i Meksika o izbjegavanju carina. Ovaj sporazum je uslijedio nakon što je Meksiko prihvatio da proširi kontraverzni program azila i da rasporedi snage sigurnosti kako bi se spriječio protok ilegalnih migranata iz centralne Amerike. Ipak, očekivanja o pitanju smanjenja referentne kamatne stope Feda i dalje daju određenu podršku za rast cijene zlata. Špekulanti na COMEX berzi zlata su povećali neto duge pozicije u zlatu u sedmici zaključno sa 4. junom. Međutim, u narednim danima ponovo su intenzivirane geopolitičke tenzije, što je uticalo na rast cijene ovog plemenitog metala, a dodatno je ovaj rast podstaknut približavanjem narednog sastanka Feda na kojem se očekuje da će biti više informacija o tome da li će i kada doći do smanjenja referentne kamatne stope. Krajem sedmice cijena zlata je dodatno povećana pod uticajem intenziviranja političkih tenzija na Bliskom istoku, kao i slabih ekonomskih podataka u Kini.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.341,70 USD (1.197,09 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

